

**Національний університет
«Одеська юридична академія»
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Психологія життєвого шляху»**

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Перший (бакалаврський) рівень	Денна/заочна	4	8	3

Викладачі навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Лісовенко Анна Федорівна, старший викладач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат психологічних наук, вул. Академічна, 9, к. 24 ВК контактний телефон +38095-044-25-96 контактна електронна адреса: annafedorovna200884@gmail.com</p>
---------------------------------	---

Короткий опис навчальної дисципліни	<p>Навчальний курс «Психологія життєвого шляху» є дисципліною вільного вибору здобувача вищої освіти. Предмет психології життєвого шляху становлять психологічні феномени, механізми і закономірності здійснення особистістю власного життя. Серед численних феноменів, що входять в коло вивчення психології життєвого шляху, найбільший теоретичний і практичний інтерес представляють особливі психічні структури особистості, які називають психобіографічними утвореннями. Психобіографічні утворення особистості - це психічні феномени, в яких відбивається і за допомогою яких регулюється реальний життєвий шлях. Це життєва перспектива, життєві плани і програми, життєві цілі і завдання, психологічний час і психологічний вік особистості, суб'єктивна картина життєвого шляху, життєва мудрість і, нарешті, сенс життя. Закономірності виникнення, розвитку і перетворення, а також механізми функціонування психобіографічних утворень особистості - все це сфера компетенції психології життєвого шляху. Життєвий шлях особистості виступає в якості об'єкта міждисциплінарного пізнання, в структурі якого свій предмет знаходить психологія життєвого шляху. Взаємодія особистості з власним життям, психічні структури і процеси, що опосередковують цю взаємодію - це психологічний аспект багатосторонньої проблеми життєвого шляху.</p>
-------------------------------------	--

Мета навчальної дисципліни	Мета навчального курсу «Психологія життєвого шляху» - констатувати зв'язок суб'єктності життя зі смисловим регулюванням життєдіяльності особистості і, зокрема, з сенсом життя як інтегральною основою суб'єкта життя. Головним завданням курсу є розкриття того, яким чином особистість перетворює своє життя в індивідуальний життєвий шлях, і сама перетворюється з «об'єкту» біографії в «суб'єктного» творця власної долі.
----------------------------	---

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Навчальне навантаження	лекції, год.	практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Обсяг, кредити ЄКТС
Денна форма	22	26	42	90
Заочна форма	6	4	80	90

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Шифр програмного РН
ПРН301	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПРНУ02	Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
ПРНУ04	Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій.
ПРНУ06	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРНК01	Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРНК03	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.

Результати навчання

Символ ПРН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення ПРН
ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	Здатним застосовувати набуті теоретичні знання в практичній діяльності психолога.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування.
ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНУ06	Здатним використовувати психодіагностичні методики, які застосовуються в рамках даної навчальної дисципліни.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування, перевірка письмових робіт
ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК01 ПРНК03	Здатним розробляти й здійснювати розвивальні програми з урахуванням індивідуальних особливостей і завдань розвитку особистості на кожному віковому етапі.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування, перевірка письмових робіт
ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	Здатним здійснювати діагностико-корекційну роботу з особами, що мають проблеми адаптації, труднощі у смислоутворенні, цілепокладанні, плануванні, життєтворенні, самоздійсненні та самореалізації.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування, перевірка письмових робіт
ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	Здатним виявляти й усувати психологічні причини порушень адаптації та міжособистісних стосунків.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування, перевірка письмових робіт
ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК01 ПРНК03	Здатним проводити індивідуальні й групові психологічні консультації людей з питань навчання, розвитку и життєвого самовизначення, самовиховання й конструювання партнерських стосунків.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування, перевірка письмових робіт

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Тосилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н)
Тема 1.	Предмет і мета курсу «Психологія життєвого шляху». ЕКЗИСТЕНЦІЙНА психологія життєвого шляху особистості в роботах	ПРН301 ПРНУ02	2/4/4 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)

	В.Франкла, І. Ялома та ін.	ПРНУ04 ПРНК01	
Тема 2.	ГУМАНІСТИЧНА психологія життєвого шляху особистості. Психологічна проблематика життєвого шляху особистості в роботах А. Адлера і К. Г. Юнга, Ш. Бюлер та А. Маслоу	ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНК01	4/4/6 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 3.	ВІТЧИЗНЯНА психологія життєвого шляху особистості. Психологічна концепція життєвого шляху особистості в роботах С.Л. Рубінштейна, О.М. Леонтьєва та Б.Г. Ананьєва	ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНК01	4/4/6 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 4.	Соціально-психологічні практики конструювання життєвого шляху особистості та техніки життя у складних умовах в роботах Т.М. Титаренко	ПРН301 ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНК01	2/4/4 (денна ф/н) 1/1/9 (заочна ф/н)
Тема 5.	Життєтворення у мотиваційно-дискурсивному вимірі. Життєвий вибір та обрії особистісного зростання	ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК01 ПРНК03	2/2/4 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 6.	Керування ризиками як фактор життєтворення особистості	ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	2/2/4 (денна ф/н) 1/1/9 (заочна ф/н)
Тема 7.	Зустріч зі смертю як технологія життєтворення особистості	ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	2/2/5(денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 8.	Життєтворення особистості в сімейній сфері: практики побудови сім'ї та конструювання партнерських стосунків	ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК03	2/2/5 (денна ф/н) 1/-/9 (заочна ф/н)
Тема 9.	Соціальні інтернет-сервіси та практики плейбек-театру – нові виміри життєтворення особистості	ПРНУ04 ПРНУ06 ПРНК01 ПРНК03	2/2/4 (денна ф/н) -/-/8 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєві домагання особистості: монографія / за ред. Титаренко Т. М. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 456 с. 2. Життєвий світ і психологічна безпека людини в умовах суспільних змін. Реферативний опис роботи / М. М. Слюсаревський, Л. А. Найдьонова, Т. М. Титаренко, В. О. Татенко, П. П. Горностаї, О. М. Кочубейник, Б. П. Лазоренко. – Київ : Талком, 2020. – 318 с. 3. Вагин Ю. Креативные и примитивные. Основы онтогенезической персонологии и психопатологии [Электронный ресурс] / Юрий Вагин. – Пермь, 2018. – 440 с. – Режим доступа : http://nkozlov.ru/book/174-vagin-yuriikreativnye-i-pri-mitivnye.html. 4. Джидарьян И. А. Психология счастья и оптимизма. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2013. – 268 с. (Достижения в психологии) 5. Дружинин В. Н. Варианты жизни: Очерки экзистенциальной психологии. – М.: ПЕР СЕ; СПб.: ИМАТОН-М, 2000. – 135 с. 6. Дмитренко А. К. Основи гуманістичної психології :
-----------------------------------	--

навчально-методичний посібник / А. К. Дмитренко, Г. В. Чуйко. – Чернівці : Прут, 2002. – С.69-81.

7. Зварич І.М. Екзистенційна та гуманістична психологія : навч. посібник / І. М. Зварич, Г. В. Чуйко, Т. А. Колтунович ; за наук. ред. В. Г. Панка. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – 496 с.
8. Знаков В. В. Понимание субъектом мира как проблема психологии человеческого бытия // Проблема субъекта в психологической науке / Под ред. А. В. Брушлинского. – М.: Академический проект, 2000. – С. 86–105.
9. Карпинский К. В. Психология жизненного пути личности: Учеб. пособие / К. В. Карпинский. – Гродно : ГрГУ, 2002. – 167 с.
10. Карпинский К. В. Биографический метод в исследовании жизненного пути личности // Психалогія. – 2001. – № 2 (23). – С. 89–105.
11. Карпинский К. В. Временная перспектива и смысл жизни современной молодежи // Чалавек. Грамадства. Свет. – 2001. – № 4. – С. 53–69.
12. Леонтьев Д. А. Психология свободы: к постановке проблемы самодетерминации личности // Психологический журнал. – 2000. – Т. 21. – № 1. – С. 15–25.
13. Особистісний вибір: психологія відчаю та надії / За ред. Т.М.Титаренко. – К.: Міленіум, 2005. – 336 с.
14. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : монографія / Ю. Д. Гундертайло, В. О. Климчук, О. Я. Кляпець та ін. ; за ред. Т. М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 320 с.
15. Психология смысла жизни: методологические, теоретические и прикладные проблемы : сб. науч. ст. / ГрГУ им. Я. Купалы ; науч. ред.: В. Э. Чудновский, К. В. Карпинский. – Гродно : ГрГУ, 2014. – 261 с.
16. Титаренко Т. М. Життєві кризи: технології консультивання. У 2-х част. — К. : Главник, 2007. — Ч. 1. — 144 с. Ч. 2. — 175 с.
17. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності : [моногр.] / Т. М. Титаренко. — К. : Либідь, 2003. — 376 с.
18. Титаренко Т. М. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія / Т. М. Титаренко, О. М. Кочубейник, К. О. Черемних ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2014. – 206 с.
19. Титаренко Т. М. Испытание кризисом. Одиссея преодоления : [моногр.] / Т. М. Титаренко. — 2-е изд. — М. : Когито-центр, 2010. — 304 с.
20. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія / Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 160 с.
21. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості : [навч. посіб.] / Т. М. Титаренко. — К. : Марич, 2009. — 232 с.
22. Фромм Э. Бегство от свободы / пер. с англ. А. Лактионова. М.: АСТ, 2009. С. 17-22.
23. Фромм Э. Иметь или быть / пер. с англ. Э. Телятниковой. М.: АСТ,

2009. С. 138-139.

24. Хорни К. Наши внутренние конфликты / пер. с англ. М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. 560 с.
25. Шарикова Е. А. Серия венских тестов Ш. Бюлер (Германия, первая треть XX века) [Электронный ресурс] / Е. А. Шарикова // Известия российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. – 2009. – № 94. – С. 322–324. – Режим доступа : <https://cyberleninka.ru/article/n/seriyavenskih-testov-sh-byuler>
26. Як будувати власне майбутнє: життєві завдання особистості : [наук. моногр.] / [Т. М. Титаренко, О. Г. Злобіна, Л. А. Лепіхова та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – 512 с.
27. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия (Перевод Т.С.Драбкиной Irvin D. Yalom. Existential Psychotherapy. N.Y.: "Basic Books", 1980) М.: "Класс", 1999. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.psylib.ukrweb.net/books/yalom01/index.htm>
28. Baumgartner E. Charlotte Buhler / E. Baumgartner // In H. Gundlach, R. Roe, M. Sinatra, & G. Tanucci (Eds.). European pioneer women in psychology. – Milan : Francoangeli, 2010. – P. 75–88.
29. Korostoliev A. Profile of Charlotte Buhler [Electronic Resource] / Anastasia Korostoliev & Tenzing Tsering // In A. Rutherford (Ed.). Psychology's Feminist Voices Multimedia Internet Archive. – 2010. – Mode of Access: <http://www.feministvoices.com/charlotte-buhler/> .
30. Woodward W. R. Charlotte Buhler: Scientific entrepreneur in developmental, clinical, and humanistic psychology [Electronic Resource] / W. R. Woodward // In Wade E. Pickren, Donald A. Dewsbury & Michael Wertheimer (Eds.) Portraits of pioneers in developmental psychology. – New York: Psychology Press, 2012. – P. 83–103. – Mode of Access : <https://philarchive.org/archive/WOOCB-2v1>.

Електронні ресурси:

1. Архив психологической учебной и научной литературы My Word.ru [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.myword.ru/index.php?automodule=downloads> – Назва з екрану.
2. «Антистресс» [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://marks.on.ufanet.ru> – Назва з екрану.
3. Библиотека с книгами по психологии [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://psychologylib.ru/books/index.shtml> – Назва з екрану.
4. Практическая психология. Книги [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://www.koob.ru/practic_psychology/ – Назва з екрану.
5. «Психея» [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.psycheya.ru> – Назва з екрану.
6. Психологическая библиотека BOOKAP [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.bookap.info/> – Назва з екрану.
Психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры PSYLIB = Самопознание и саморазвитие [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.kiev.ua/> – Назва з екрану.

доброчесності	<p>законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
---------------	---

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
доповіді та повідомлення на семінарах	25
виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
письмова компонента	25
усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно

E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни. Поведінка в аудиторії повинна відповідати загальним вимогам ділової та наукової етики.
---	---

